

กิลีสบ้นทอน

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเอาปัญหานี้ก่อน นี่ปัญหาในการภาวนาประสบการณ์เดี๋ยวนี้อย

ถาม : ๑. เมื่อนั่งไปแล้ว มันเกิดอาการเจ็บปวด ผมก็เริ่มพิจารณาเวทนา โดยเริ่มจากการไล่แยก ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ลูกตา ปอด หัวใจ เท่าที่จะนึกได้ ไปจนเหลือแต่กระดูกนั่งอยู่ (เห็นภาพทั้งหมดนี้แถมั่วๆ) โดยจับไปกองรวมกันไว้ จากนั้นจะแยกความเจ็บออก แยกใจออก แล้วเริ่มพิจารณาว่า เจ็บก็คือทุกข์ ทุกข์ไม่ได้เกิดที่ร่างกายที่ความเจ็บ แต่เกิดที่ใจเพราะใจไปยึด แต่ก็ไม่สามารถแกะตัวที่ไปยึดได้เสียที

คำถามคือ ต้องใช้ปัญญาพิจารณาไปเรื่อยๆ ใช่มั้ยครับ และผมพิจารณาแยกกายเวทนา จิต ออกมา จำเป็นต้องแยกกายออกเป็นแต่ละอวัยวะแต่ละส่วนไหมครับ?

หลวงพ่อก : ข้อที่ ๑ เวลาเรานั่งนะ นั่งแล้วพุทโธก็ได้ หรือว่าเราจะแยกอย่างนี้ เวลาพระบางองค์สอน เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ให้ท่องแบบนี้ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ กับพุทโธๆ อะไรก็ได้ นี่เป็นคำบริกรรม

ทีนี้พอแยกออกไป พอจิตมันเริ่มสงบ จิตมันเริ่มมีฐานขึ้นมา มันจะเห็นเป็นส่วนๆ มันจะเห็นเป็นกองเป็นต่างๆ แต่ไม่ชัดเจน ไม่ชัดเจนเพราะอะไร ไม่ชัดเจนเพราะว่า เราใช้การแยกกายนี้เป็นคำบริกรรม การแยกกายแล้วจิตมันสงบเข้ามา พอจิตมันสงบเข้ามามันเริ่มเห็นเริ่มรับรู้ พอเริ่มเห็นเริ่มรับรู้ มันต้องทำไปเรื่อยๆ มันต้องทำไปเรื่อยๆ

มันเหมือนการทำอาหารเห็นไหม คุณใช้เวลาเขาทำอาหาร กว่ามันจะสุกกว่ามันจะเป็นอาหารที่เราจะกินได้ เขาต้องหามาใช่ไหม อย่างเช่น จะเป็นอาหารอะไรก็แล้วแต่จะต้องเป็นส่วนประกอบของมัน วัตถุดิบต้องหาสิ่งนั้นมาให้ครบ ถ้าไม่ครบทำอาหาร

มาแล้วมันก็ไม่อร่อย มันก็แบบว่ามันขาดตกบกพร่องไป แล้วถ้าขาดตกบกพร่องไปมันก็เหมือนมรรคไม่สามัคคีใจ คือความสมดุลมันไม่มี

ฉะนั้นพอมันฝึกบ่อยครั้งๆ เข้า มันขาดเหลือสิ่งใด เราก็ค่อยแก้ไขอย่างนั้นไป มันอาศัยการทำบ่อยๆ คำถามคือ “ต้องใช้ปัญญาพิจารณาไปเรื่อยๆ ใช่มั้ยครับ” แล้วพิจารณาแยกกาย เวทนา จิต ธรรมออกมา จำเป็นต้องแยกกาย อันนี้มันเป็นอุบายไป

มันเป็นอุบาย เวลาบางคนทำอาหารใช้ใหม่ ถ้าท้องที่เจริญแล้วเขาใช้แก๊ส แต่ถ้าท้องที่อยู่ในป่าในเขา เขาใช้ถ่านฟืน มันอยู่ที่พื้นที่ไหน เขามีอะไรใช้เขาจะใช้สิ่งนั้น อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาเราพิจารณาไป เราจะบอกว่า ต้องแยกนั้นใหม่ ต้องแยกนี้ใหม่ อันนี้มันเป็นสัญญาแล้ว มันเป็นกรอบแล้ว

ถ้าต้องทำอย่างนั้น อย่างเช่นเราศึกษามาใช้ใหม่ ว่าการทำกระบวนการอย่างนี้ จบสิ้นกระบวนการอย่างนี้ แล้วเราก็ทำให้จบกระบวนการอย่างนั้นเลย แล้วเราได้อะไร ก็ได้ทำให้จบกระบวนการไป แต่ผลสำเร็จ ผลของการปฏิบัติมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ฉะนั้นเวลาทำไป หน้าที่ของเราคือปฏิบัติไป

ผลมันจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน ผลมันจะเกิดขึ้นจากสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง ผลทางข้อเท็จจริงนี้พูดทางวิทยาศาสตร์พูดแบบโลกนะ แต่เวลาปฏิบัติแล้วมันมีกิเลส มีความต้องการ มีการคาดหมาย มีความปรารถนา ใจตัวนี้เป็นตัวเราใจ ใจตัวเราตัวกิเลสเราไม่นิ่ง เราอยากให้เป็นอย่างนั้น เราต้องการให้เป็นอย่างนั้น ก็ตำราว่าไว้อย่างนั้น ก็จะทำให้ครบตำราให้หมดเลย พอทำครบสูตรครบตามตำราแล้ว เราได้อะไร ก็ได้ทำตามตำราไป แล้วใจได้อะไร ใจไม่ได้อะไรเลย จะได้ก็ได้ประสบการณ์ว่าการกระทำช่วงนั้นเท่านั้นเอง

ฉะนั้นเวลาทำ เราต้องทำต่อเนื่องๆ อย่างที่ว่า เวลาเราพิจารณาของเราไปเห็นใหม่ พอเคยเป็นแล้วก็คาดว่าจะเป็นอย่างนั้น สุดท้ายเราก็เสื่อมหมดเลย เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ สุดท้ายนะตัดสิ้นใจเลย จะเป็นอย่างไรก็ช่างมัน หน้าที่ของเราทำไป

เวลาครูบาอาจารย์หลวงปู่มั่น หลวงตาท่านจะพูดเลย เหมือนคนทำนา คนทำนาจะทำที่ปีก็ชาตึกเขาก็ทำลงที่ดินนั้น เราจะหมั่นจะคราดจะไถนะ เวลาจะทำนา นาदानะเขา

จะต้องคราด คราดจนไม่มีวัชพืชเลย คราดแล้วไถ ไถแล้วคราด คราดแล้วไถ หน้าที่ของเราคือคราดคือไถไป ผลของมันก็คือไถนานั้น ไถนานั้นถ้าเราคราดเราไถจนไม่มีวัชพืช มันก็คือไม่มี แต่ถ้ามันมีก็คือมันมี

แล้วเราจะบอกว่า คราด ๕ รอบวัชพืชจะไม่มีเลย ทางวิชาการจะเขียนเลยนะ การทำนานะ เวลาไถแล้ว เสร็จแล้วเราจะไถคราด ไถตะ เราต้องไถทีรอบๆ ให้เป็นตามนั้นเลย มันเป็นไปได้หรือไม่ได้หรือ มันเป็นไปได้ไม่ได้ว่า พื้นที่นั้นวัชพืชมันมีมากมีน้อย นาลุ่มหรือนาดอน มันแตกต่างกันไปหมดนะ ฉะนั้นเวลาเราทำขึ้นมา หน้าที่ของเราไม่ใช่จะทำให้เสร็จหรือไม่ให้เสร็จ ถ้าให้เสร็จหรือไม่ให้เสร็จนั่นละสัญญา ค้นหาข้อค้นหาแล้ว

ค้นหาข้อค้นหาหมายถึงว่า ในทางวิทยาศาสตร์เห็นใหม่ เราบอกว่ากระบวนการทำจบสิ้นแล้ว คือการจบกระบวนการ เราก็จะคิดให้มันจบกระบวนการอย่างนี้วิทยาศาสตร์มันจบแล้ว แต่กิเลสมันไม่จบนะ กิเลสมันยิ่งฉลาดด้วย เพราะอะไร มันบอก “เออ ทำไป ๕ รอบแล้วจะจบ” แล้วพอทำไป ๕ รอบมันก็หลบนะ กิเลสมันก็ซ่อนไว้นะ โอ๊ย ว่าง โอ๊ย สบายเลยนะ พอเพลินนะ มันก็ค้ออีกแล้ว กิเลสมันเป็นแบบนี้

ฉะนั้นกิเลสเป็นแบบนี้มันไม่มีสูตรสำเร็จใจ การปฏิบัติไม่มีสูตรสำเร็จ หน้าที่ของเราคือหมั่นคราดหมั่นไถ หลวงตาหลวงปู่มันท่านจะพูดประจำ ให้คราดให้ไถ คราดลงที่นาเดิม หลวงปู่มันบอกเลย ทำนาก็รื้อก็ปี ก็รื้อก็พันชาติก็ทำลงที่ดินนั้น ไม่ไปที่ไหนหรือ ฉะนั้นทำแล้วทำเล่า พอทำเล่าทำเล่านะ เราทำของเราทำงานมีความชำนาญ พอชำนาญแล้ว นั่นละเดี๋ยวผลมันจะตอบสนอง

ฉะนั้นเลยบอกว่า เวลาพิจารณาแยกกายแยกใจออกมาแล้ว มันแยกออกจากใจแล้วต้องแยกอะไรต่อไป แยกต่อไป พอแยกต่อไปเสร็จแล้วนะ กลับมาแยกของเริ่มต้นก็ได้ เพราะว่าพอเวลามันถึงที่สุดแล้วนะ เวลาคนภาวนาไปแล้ว แยกจนหมดแล้ว ว่างหมดเลย แล้วจะไม่ทำอะไรทำเลย

แต่มันไม่มีผลตอบรับใจใหม่ ไม่มีผลตอบรับต้องกลับมาเริ่มต้นอีกนะ กลับมาเริ่มต้นจาก ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ไล่อื่นๆ ทำแล้วทำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ พอซ้ำทำงานจบกระบวนการมันแล้วหมดเลย พอมันไม่ได้ก็เอาผมขึ้นมาตั้งใหม่ เอากายขึ้นมาตั้งใหม่ ตั้งแล้วก็ทำต่อไป พอมันจบแล้วมันไม่ปล่อย ไม่ปล่อยก็เอากายขึ้นมาตั้งใหม่

เพราะมันไม่ใช่วิทยาศาสตร์ไม่ใช่โลกเห็นใหม่ เราถึงบอกว่า โลกแก้กิเลสไม่ได้ วิทยาศาสตร์แก้กิเลสไม่ได้ แต่เวลาพุทธธรรมก็ต้องพูดเชิงวิทยาศาสตร์ เพราะว่าพวกเรามีการศึกษาใช้ใหม่ พอเชิงวิทยาศาสตร์มันก็เป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรมที่เป็นที่หมาย เป็นสื่อที่เราสื่อกันได้

แต่เวลาจริงๆ แล้ว ไม่เป็นหรอก เพราะวิทยาศาสตร์มันเป็นสูตรสำเร็จ ทำอย่างนั้นต้องเป็นอย่างนั้น แบบคำนวณเห็นใหม่ คำนวณเสร็จแล้ว ผลคำตอบเป็นอย่างนั้น เหมือนกันหมด แต่เวลาคำนวณไปอย่างนั้นแล้ว เวลาไปสร้างในพื้นที่ละ พื้นที่ก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง

ฉะนั้นถึงบอกว่า ทำเข้าไป เวลาศึกษาเราศึกษาทางวิทยาศาสตร์แล้ววางไว้ แล้วเราปฏิบัติไปนะ เป็นธรรม

ถาม : ๒. ขณะนั่งสมาธิเกิดความฟุ้งซ่าน ไปคิดเรื่องต่างๆ พอสติไล่ทันมันก็หยุดเรื่องที่ทำอยู่ และก็เหมือนกับดึงตัวออกมา และพับเก็บเรื่องที่กำลังคิดทำอยู่ได้ไปเรื่อยๆ จนความเจ็บปวดเกิดขึ้นก็เริ่มพิจารณาความเจ็บปวดเหมือนเคย โดยเริ่มพิจารณาว่า เวทนานี้มันเป็นนามธรรม แต่แปลกตรงที่ว่า ครั้งนี้เหมือนเวทนานี้มันจับได้ เหมือนสัมผัสได้

คำถามคือ การพิจารณาเวทนาควรจับให้ได้เหมือนสัมผัสได้ก่อนไหมครับ?

หลวงพ่ : กรณีนี้ะ มันเหมือนกรณีที่เคยว่า ถ้าใครภาวนาไปนะ คนภาวนาเป็นจะฟังออกและฟังเข้าใจ ฟังเข้าใจว่า ถ้าจิตเราสงบ จิตเรามีพื้นฐานนะ มันจะจับเวทนาได้ มันจะทำไอนุ่นได้มันจะทำไอนี้ได้ ถ้าจิตเราไม่ค่อยมีความสงบเท่าไรนะ มันจะจับพลัดจับผลูแล้วจับไม่ได้

ความสงบสำคัญนะ ความสงบสำคัญต่อเมื่อเราพร้อม ความสงบนะ สมาธินี้เปรียบเหมือนทุน การจะทำสิ่งใดก็แล้วแต่ ถ้าไม่มีทุนทำสิ่งใดไม่ได้หรอก ในปัจจุบันนี้เราไม่มีทุนกัน แต่ว่าเราทำกันได้ เราทำกันได้มันเป็นการคาดหมายไง มันเป็นการคาดหมาย แต่พอมันเป็นจริงมันจะเป็นอย่างนี้ เป็นเหมือนกับว่า เวทนาเหมือนสัมผัสได้เหมือนจับได้ เหมือนแยกแยะได้

คือจับมันกองไว้ไง เหมือนเสื่อนะ เราไม่เห็นเสื่อ เราก็นั่งกั้วเสื่อไปตลอดเวลา แต่เราพอเห็นตัวเสื่อ เสื่ออยู่ตรงนั้น เราอยู่ตรงนี้เห็นไหม มันเห็นแล้วว่าเสื่ออยู่ที่นั่น เพราะเสื่ออยู่ที่นั่น เราก็รู้ว่าเสื่ออยู่ตรงนั้น มันไม่ให้อันตรายต่อเรา เราหลบหลีกได้

เวทนาก็เหมือนกัน พอเราจับได้เห็นไหม ว่าเวทนาพอสัมผัสได้ สัมผัสได้เพราะอะไร เพราะจิตมันมีหลักแล้วมันถึงสัมผัสได้ พอสัมผัสได้ จิตสัมผัสได้ เวทนาไม่ใช่เรา เราไม่ใช่เวทนา สักแต่เวทนา แต่ถ้าเวทนาบวกเป็นรณะ เจ็บปวดมากเลย แล้วยังอยาก ให้เวทนาหายนะ บวก ๒ ชั้น ๓ ชั้นเลย เขาเรียกค้นหาซ่อนค้นหา

ในการปฏิบัติในทางอภิธรรมเขาบอกว่า อยาก ปฏิบัติไม่ได้ แต่ในความเป็นจริงนะ อยากนี่คือสัญชาตญาณ ถ้ามีจิตมีกิเลสมันก็มีอยากอยู่ในใจโดยธรรมชาติเลย แต่ที่นี้โดยธรรมชาติ คือความอยากของเรามันมีอยู่โดยจิตได้สำนึกอยู่แล้วใช่ไหม แล้วพอเรามาอยาก ผลมันอีกชั้นหนึ่งไง พอเราศึกษาธรรมะนะ คนไม่ใช่ชาวพุทธเขาไม่ออกไปนิพพานนะ ถ้าไม่ใช่ชาวพุทธเขาไม่รู้จักนิพพาน

แต่เราเป็นชาวพุทธใช่ไหม เราศึกษาธรรมะใช่ไหม ว่านิพพานคือที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ใช่ไหม เราก็อยากได้นิพพาน ใจความอยากได้นิพพานมันเป็นความอยากที่เราศึกษา เรารู้ผลตอบแทน เราถึงมีอยากอีกตัวหนึ่งใช่ไหม นี่คือการค้นหาซ่อนค้นหา

เพราะเราศึกษาเราแล้วเราก็อยาก แต่ถ้าเราไม่ศึกษาเราไม่รู้ “เอ๊ะ นิพพานมันคืออะไร นิพพานไม่รู้จัก” ถ้าคนนอกศาสนาไม่รู้จักนิพพาน เขาไม่รู้จักรอค เขาตีว่าไปอยู่กับพระเจ้า ไปหาพระเจ้าของเขา เขาไม่รู้จักนิพพานหรอก แต่พอเรารู้นิพพานปั๊บ เราก็อยากไปนิพพาน พอเราอยากไปนิพพานเราก็ปฏิบัติขึ้นไป อยากโดยสัญชาตญาณอันหนึ่ง ถ้าอยากไปนิพพานอีกอันหนึ่ง อย่างนี้มันสร้างภาพแล้ว

เพราะถ้าไม่รู้ว่ามีนิพพานมันก็ไปนิพพานไม่ได้ พออยากไปนิพพานใช่ไหม เอานิพพานเป็นความว่าง โอ๊ย ว่างหมดเลย จะไปนิพพาน นี่คือการค้นหาซ่อนค้นหา ใจอยากไปนิพพานอันนี้ ถ้าปฏิบัติแล้ว ผิดหมด ผิดเพราะอะไร เพราะมันสร้างภาพไปหมด

เหมือนรณะ เห็นเศรษฐีอยากเป็นเศรษฐี ก็นึกจินตนาการว่า เรามีเศรษฐี เราเป็นเศรษฐี เรามีเงิน ๕๐๐ ล้าน เรามีเงิน ๑,๐๐๐ ล้าน มีตัวเลขคิดเอาใจ แต่ไม่มีหรอก นี่ก็

เหมือนกัน อยากไปนิพพานตัดขาดวันนี้ ตัดขาดตัวอยากเป็นเศรษฐี แต่ไม่ทำประโยชน์กับมัน แต่เราอยากเป็นเศรษฐีซะใหม่ เราวางไว้ก่อน แล้วเรากลับไปทำงานเห็นใหม่ อยากโดยจิตได้สำนึก อยากโดยที่เรามีกิเลสนะ

เรามีกิเลสอยู่นะ ใจ่ความอยากอันนี้แก้ไขไม่ได้หรอก มันแก้ไขไม่ได้หรอก เพราะมันอยู่ในจิตได้สำนึก ความปรารถนาความอยากพันทุกข์ ทุกคนมีอยู่ในใจ แต่พออยากไปนิพพานมันอยากสร้างภาพ อย่างนี้ค้นหาซ่อนค้นหา แต่พอบอกว่าไม่มีความอยากเลยแล้วปฏิบัติ

คนเกิดมามีกิเลสมีอยากหมดคนนะ ถ้ามีกิเลสอยู่ คนเราเกิดมามีวิชาในใจในจิตได้สำนึก ฉะนั้นอันนี้ เราจะบอกว่า ถ้าคิดว่าไม่มีความอยาก ก็ไม่ต้องปฏิบัติ เพราะคิดกันอย่างนั้น มันเหมือนกับเรานะ เราอยากทำงานแต่ไม่ต้องการผลตอบแทนสิ่งใดเลย

ฉะนั้นพอเราบอกว่า เรากลัวว่า ถ้าเรารับ เราทำงานแล้วพอเงินเดือนออกไปรับเงินเดือน เดียวเขาจะหาว่าเราเป็นคนโลภมาก ฉะนั้นเราจะบอกว่า เราจะทำงานโดยเงินเดือนไว้ให้กับเจ้าของธุรกิจ เราไม่เอาเพราะเดี๋ยวมันจะเป็นความอยาก เพราะคิดกันแบบนี้ไง มันกลับหัวกลับหาง

พอบอกว่าอยากอะไร เราทำหน้าที่การงานของเราซะใหม่ พอสิ้นเดือนก็ต้องรับเงินเดือนเป็นข้อเท็จจริง ว่าเราทำงานเท่าไร เงินเดือนได้เท่าไร นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติไปมันก็ปฏิบัติ เพราะว่าไปปฏิเสธ พอปฏิเสธปีบมันไม่มีอะไรตกผลึกเลย

แต่เราไม่ปฏิเสธ เราอยากได้ผล แต่ขณะปฏิบัติ ไม่เอา ไม่ต้องการไม่คาดไม่หมายสิ่งใดเลย ให้มันเป็นไปตามข้อเท็จจริง พอตามข้อเท็จจริงไปแล้ว เวลาเป็นจริงมันจะเป็นจริง

นี่พูดถึง พูดถึงว่า เวลาความสัมผัสเวทนาอย่างนี้ คำถามคือการพิจารณาเวทนาควรจับให้ได้เหมือนสัมผัสได้ก่อนไหมครับ? ไม่ต้อง

ถ้ามันสัมผัสได้ มันก็แบบว่า จิตเราดีขึ้น มันถึงสัมผัสได้ แต่ถ้ามันสัมผัสไม่ได้ซะใหม่ พิจารณาเวทนาถ้ามันไม่เกิดเราก็ไม่ต้องไปพิจารณาเวทนา การปฏิบัติเริ่มต้น เราก็พยายามทำความสงบ ถ้าจิตสงบแล้วมันก็มีความสุข แล้วเราก็ออกค้นออกหา ออกหานะ

เราพิจารณาเวทนาอยู่ แต่พอจิตมันสงบปั๊บบันเห็นกายเลย เห็นกายเราก็พิจารณากายเลย ถ้าจิตเราสงบแล้ว อะไรที่เป็นปัจจุบันนี้ อะไรที่ขึ้นมาเฉพาะหน้านะ จับตรงนั้นเลย จับตรงนั้นพิจารณาเลย

นี่ก็บอกว่า เราหน้าที่ของเรา ต้องพิจารณาเวทนา อะไรมาปั๊บบันเป็นข้อเท็จจริง เราปฏิเสธเดี๋ยวมันเสียโอกาส ฉะนั้นถ้าพิจารณาเวทนา เวทนาเริ่มต้น ถ้าจิตมันยังไม่สงบ เวทนาเป็นเราไม่เป็นเรา พิจารณาใช้ปัญญาไปเลย แต่พอมันสงบขึ้นมา

ฉะนั้นบอกว่า ถ้าพิจารณาเวทนาต้องจับได้สัมผัสได้ มันเหมือนกับเราไปตั้ง โจรภัยไว้ ฉะนั้นคำว่าไม่ต้องของเรา อะไรเป็นปัจจุบัน อะไรที่เกิดขึ้นเดี๋ยวนั้น เอาเดี๋ยวนั้น แล้วทำไปนะมันจะมีผล มันจะมีผลเพราะเรารู้เราเห็นของเราเอง เห็นเวทนาของเรา เห็นจิตของเรา ความสัมผัสของเรา อันนี้พูดถึงการปฏิบัติโดยตรง จบ

ถาม : ข้อ ๓๘๐. นะ สืบเนื่องจากเรื่องโง่แล้วขยัน

ได้ฟังธรรมของหลวงพ่อกับที่พูดถึงหนังสือ เขาขอบคุณมานะ ทำให้เห็นได้ว่า คำเทศน์ของหลวงพ่อกับที่เทศน์ใน โง่แล้วขยันนั้นถูกต้องไม่ผิดเพี้ยนแต่ประการใด เป็นอันลงใจเป็นอย่างยิ่ง ยินดีเหลือเกินที่มีเราได้นำความจริงมาตีแผ่ ให้ความจริงอันปรากฏ เป็นการก่อเกิดปัญญาแก่ผู้สนใจในประวัติของท่าน เกี่ยวพันกันกับพระหลายรูป

หลวงพ่อกับ : นี่พูดถึงเขาอ่านโง่แล้วขยัน เขาชมมาว่าทำถูกต้อง เขาเห็นด้วยใจ เพราะมันมีคลาดเคลื่อนเยอะมาก ไอ้คลาดเคลื่อนเยอะมากมันคลาดเคลื่อน ไอ้คำว่าโง่แล้วขยันที่เราลงไปในเว็บไซต์ เขาอ่านแล้วเขามาชมกลับมา

คนชมมาก็มี คนที่ไม่เห็นด้วยก็มี สิ่งที่ไม่เห็นด้วยมันอยู่ที่วุฒิภาวะ เวลาหลวงพ่อกับท่านพูด คนไปสวรรค์นะ เหมือนชนโคกับเขาโค โคทั้งตัวมีเขา ๒ เขาที่จะไปสวรรค์ คนที่ไปนรกอเวจีเหมือนชนโค

นี่เราก็เปรียบเหมือนสังคัม สังคัมที่คนที่มีปัญญามันเหมือนเขาโค แล้วชนโคมันมีมาก ชนโคมันก็เห็นไปตามนั้น ฉะนั้นเราพูดสิ่งใดไป พอชนโคมันกระเพื่อม เราไปหัวน้ําไหวกับชนโค เราก็จะไม่ได้พูดอะไรเลย คำพูดของเราถ้ามันพูดอะไรไป ถึงจะมีคนรู้แค่ ๒ คน มีเขาโคแค่ ๒ เขาที่รับรู้ด้วย มันก็เป็นเขาโค มันก็เป็นประโยชน์

ถ้าเราไม่พูดอย่างนั้น ไอ้เขาโค ๒ เขานั้นเห็นแต่ขโมยมันจะกลายเป็นขโมยโค เพราะขโมยมีมากกว่าไซ้ใหม่ “ไอ้ขโมยเออะนะ โน่นก็ถูก นี้อีกถูก ไอ้เราก็อยืนอยู่บนนี้ เลิกคิดกว่า ไปขโมยดีกว่า” ตามกระแสไปแล้วมันไม่เหนียวใจ แต่ถ้าคนขวางกระแสนะ เหนียวมาก แล้วพอทำอะไรไปมันก็ขัดแย้งไปทั้งหมด ไอ้ที่อย่างนี้มันบันทอนใจ เพราะว่าสิ่งข้อเท็จจริงที่เราอยากจะพูด เพราะเราห่วงคนที่ปฏิบัติ

พอปฏิบัติไปนะ อย่างเช่น พอทำสมาธิไป พอจิตเป็นสมาธิแล้วทำอย่างไรต่อไป จะทำอย่างไรต่อไป แล้วพอเป็นสมาธิแล้ว ต่อไปก้าวออกใช้ปัญญา ปัญญามันทำอย่างไร ที่ครูบาอาจารย์ท่านพูดเอาไว้ ถูกต้องหมดแล้ว นี่พอบอกไอ้นี้ไปทำให้มันคลาดเคลื่อนไป อันนั้นเป็นอย่างนี้เพราะอะไร เพราะกิเลสมันไม่รู้ใจ กิเลสมันไปบันทอนข้อเท็จจริงใจ พอข้อเท็จจริงเป็นอย่างนั้นเราก็อยากให้ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนั้น

ข้อเท็จจริงส่วนข้อเท็จจริงนะ มันมีเบื้องหลังข้อเท็จจริงอีกชั้นหนึ่ง เบื้องหลังข้อเท็จจริงคือว่า ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้ทุกคนยอมรับข้อเท็จจริงได้ไซ้ใหม่ แต่ถ้าเบื้องหลัง เบื้องหลังคือว่า ฉันต้องการข้อเท็จจริงนั้นเพื่อประโยชน์กับเรา คนที่รู้แค่นี้ใจ รู้ได้แค่นี้ แต่มันไม่มีอะไรรองรับไซ้ใหม่ ก็เอาข้อเท็จจริงนี้มารองรับ รองรับด้วยวิธีการใด รองรับด้วยเราจับวางใจ

หนังสือของเขาเป็นการจัดวางคำเทศน์ของหลวงตา เอาคำเทศน์ของหลวงตามา จัดวางไว้เป็นชั้นเป็นตอน ทีนี้เอาคำเทศน์ของหลวงตามาจัดมาวางไว้เป็นชั้นเป็นตอน เรารู้แค่นั้นเราก็เอาคำเทศน์นั้นมาจัดวางชั้นตอนนั้น แต่ความรู้มันมีเท่านี้กิเลสมันบันทอน กิเลสมันมีเท่านี้ พอกิเลสมันมีเท่านี้ มันก็จับคำเทศน์ของหลวงตามาจัดวางให้เข้ากับความเห็นของตัวเอง เห็นใหม่แล้วบอกว่า ไอ้ความไม่รู้มันอีกเรื่องหนึ่งนะ

แต่การจัดวางคำเทศน์ของหลวงตาเพื่อประโยชน์กับหมู่คณะเพื่อประโยชน์กับผู้ ที่ทำ ไอ้ตรงนี้ที่เราพูดออกมา เราพูดออกมาเพราะมัน โธ่ หยิบหนังสือคู่มือแล้ว เพราะว่า ข้อเท็จจริงมันก็คือข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงนี้ใครเถียงไม่ได้ คำว่าหลวงตานี้ สาธุ ไม่มีใครเถียง คำว่าหลวงตาคือคำว่าหลวงตา สุขยอดเลย

แต่ผู้จัดวางใจ ผู้จัดวางเพราะมันไม่เข้าใจธรรมะอันนั้นไซ้ใหม่ เพราะผู้จัดวางนี้ ก็นั่นไม่ถึง ไม่มีกั้นว่าอย่างนั้นเลย ผู้จัดวางไม่มีกั้น พอไม่มีกั้นการจัดวางนั้นมันต้อง

คลาดเคลื่อน มันคลาดเคลื่อนเพราะอะไร เพราะว่ามันมีเล่ห์กลนี้ไง เพราะมันมีเล่ห์กล มันมีเบื้องหลัง พอมิเบื้องหลังเพราะการจัดวางนั้นมันพอเคนกันได้ พอเหมือนกันได้ พอเอามาจัดวางแล้ว คนอื่นมาศึกษาแล้วมันไม่มีสิ่ง.. โต้แย้งได้หมด โต้แย้งไปมันก็กระเทือนหลวงตา

พอกระเทือนหลวงตาขึ้นมันก็มีปัญหา ฉะนั้นไอ้คนที่มิเล่ห์กล ผู้ที่มีลัทธิลบลมคมใน เขาทำกันอย่างนั้น ฉะนั้นเล่มใหม่มันยังไม่ออก เล่มใหม่ออกจะดูสิว่า มันจะไปถึงไหนกัน มันจะวางเล่ห์กลอะไรกันไว้

ฉะนั้นที่พูดนะ พูดให้เห็น เพราะว่าถ้าการจัดวางนี้มันผิดที่ผิดทาง เราบอกว่าจีพีเอสนี้มันผิดที่ แล้วคนขับรถไปตามจีพีเอสนั้นมันจะไปไหนกัน ธรรมชาติหลวงตา ถูกต้องหมดนะ แต่เราไปเข้าจีพีเอสเราไปเคลื่อนพิกัดของมัน ฉะนั้นเราถึงบอกว่าโง่แล้วขยัน แล้วพูดถึงเวลา ถ้าอยากฉลาดอย่างไม่โง่ทำอะไร อย่าฉลาดอย่างไม่โง่

อยากฉลาดอย่างไม่โง่ก็คุยกันสิ เปิดกว้างมาแล้วมาคุยกัน พิสูจน์กันด้วย วิทยาศาสตร์พิสูจน์กันด้วยพิกัดเลย เปิดกว้างมาสิ ไม่ พอพูดอะไรไปหลบหลีกอย่างเดียว ไม่ยอมรับรู้อะไรเลย แต่อ้างว่าเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

นี่ถึงบอกว่า มันบั่นทอนนะ ถ้าเรื่องพูดถึง พูดถึงโดยธรรม โดยธรรมนะ สัพพพชมา อนตตดา มันเป็นสังฆธรรมของมัน สัพพพชมา อนตตดา แต่อุปธรรมละถ้าพูดถึงโดยธรรม พูดถึงโดยธรรมนะ อตตดา หิ อตตโน นาโถ ของใครของมัน จบก็คือจบ โดยธรรมนะ ต่างคนต่างอยู่ ปิดประตูเฉยสบายมาก

นี่โดยสังคัม โดยครอบครัวกรรมฐาน โดยวงปฏิบัติ โดยการวางรากฐานมาจาก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น โดยวงปฏิบัติที่ครูบาอาจารย์ท่านสละชีวิตแต่ละชีวิตตกทอดกัน มาเป็นชั้นเป็นตอนมา ท่านได้วางรากฐานมาด้วยความมั่นคง แล้วคนที่วางรากฐานมาด้วยความมั่นคง จนสังคัมเขายอมรับ สังคัมยอมรับนี้เป็นโลกธรรมนะ โลกธรรมคือ ความยอมรับของสังคัม

แต่ซื้อเท็จจริง ซื้อเท็จจริง ซื้อเท็จจริงเห็นใหม่ พอพูดออกไป ขนโคกับเขาโค เราไม่ตื่นตื่นหรือก ไม่ตื่นตื่นว่าคนจะรู้ได้หรือคนรู้ไม่ได้ แต่พูดถึงพอมันมีปัญหา แล้วส่วนใหญ่ก็เป็นอย่างนี้

“๓๘๐ สืบเนื่องจากโง่แล้วขยัน” เพราะมันมีข้อโต้แย้งเข้ามาใช้ใหม่ พวกเขาโค พวกเขาโคเขาเห็นของเขา แต่เขาเห็นของเขา เขาจะสู้กับใครไม่ได้

เขาสู้กับใครไม่ได้ พอสู้กับใครไม่ได้ พอปล่อยไปๆ มันก็จะเป็นคนโค เพราะคนโคมันเยอะ คนโคนี้ไม่ทำอะไรเลย มันราบเรียบไปตามผิวหนังโค มันไปตามกระแส มันไปได้หมด พอมันไปได้หมดมันก็จบอยู่แล้วใช้ใหม่

ฉะนั้นมันมีส่วนน้อย ถึงว่ากิเลสมันบัณฑิตนนะ มันบัณฑิตนเรื่องอย่างนี้ ฉะนั้นเราจะพูดอะไรไป มันอยากเอาซื้อเท็จจริงใจ เราคุยกันตามซื้อเท็จจริง นี่พูดถึงเขาขมมานะ เขาขมมาเขาสาธุ

“ด้วยความเคารพในธรรมอย่างสูงสุดด้วยเศียรเกล้า” เขาพูดเยอะ เราไม่อยากจะอ่านออกไป มันมีถึงรูปครูบาอาจารย์หลายองค์ แล้วทุกคนก็คิดดีหวังดี แต่การหวังดีเพราะเรื่องดีนะ ฉะนั้นใครจะเป็นคนโคก็ตามสบาย ใครจะเป็นเขาโคก็แล้วแต่จะเลือกเอา ใ้ของอย่างนี้มันเกิดจากที่สมอง

๑. ความคิดของตัวเอง

๒. ภาวนานะ

หลวงตาท่านพูดคำนี้เราก็ต้องยอมรับ บางทีเราก็ต้องเฉย ท่านบอกว่าท่านออกมาช่วยชาติ มันเป็นสายบุญสายกรรมนะ เพราะถ้ามีสายบุญสายกรรม การร่วมบุญร่วมกรรมมามันจะเชื่อฟังกัน มันจะช่วยเหลือกัน มันจะเจือจางกัน สายบุญสายกรรมของใครใจ

ถ้าสายบุญสายกรรมมันก็จะพยายามมูมมอมตามนั้น นี่เขาเรียกว่าสายบุญสายกรรม แต่ถ้าในพระไตรปิฎกเขาเรียกว่าเข้ากันโดยธาตุ ธาตุชั้นมันเหมือนกันใจ อย่างเช่นน้ำก็เข้ากับน้ำ น้ำมันก็เข้ากับน้ำมัน น้ำมันเจอน้ำมันมันก็ไปด้วยกันเลย โอ้อโฮ

เป็นน้ำมันเอาไปใช้ประโยชน์ ใช้น้ำก็ไปกับน้ำ เพราะน้ำกับน้ำมันมาเจอกันนะ โอ๊ย มันก็แยกออกจากกัน มันอยู่ด้วยกันไม่ได้

อันนี้มันโดยธาตุใจ ความชอบ ถ้าความชอบนะ ใช้น้ำมันเป็นธาตุแต่ถ้าพูดเราพูด ถึงเรามีเป้าหมายจะสิ้นจากทุกข์นะ ใช้อุบายของเราเรื่องหนึ่งนะ ใช้อุบายความเป็นจริง นั้นอีกเรื่องหนึ่งนะ ฉะนั้นถ้าเราชอบอย่างไรก็แล้วแต่ แต่ถ้าเราอยากจะพ้นจากทุกข์ เราอยากเอาความจริงนะ ความชอบนั้นวางไว้ก่อน ต้องพิสูจน์กันว่ามันถูกต้องจริงหรือเปล่า ถ้ามันถูกต้องจริงเราก็สาธุไช้ใหม่

ธาตุส่วนธาตุใจ เราชอบอย่างนี้ แต่ความจริงมันเป็นอย่างนั้น เราจะเอาสิ่งที่เราชอบ หรือเราจะเอาตามความเป็นจริง มันก็ต้องตั้งสติ มันก็ต้องเอาความเข้มแข็ง พอสมควรนะ มันถึงจะดึงใจเราออกจากความชอบมาอยู่กับความจริงได้ ฉะนั้น ใช้อุบายความชอบนี่คือสายบุญสายกรรม ใช้อุบายความชอบมันเห็นสิ่งใดแล้วมันจะขึ้นไปในทางนั้น มุมมองจะคล้ายคลึงกันจะไปด้วยกัน อันนั้นอันหนึ่ง ใช้อุบายความชอบนั้นไม่ว่ากัน

แล้วความชอบนะ เคี้ยวนี้ทางการตลาด ใครมีความชอบอะไรเห็นใหม่ เพราะว่า ลูกค้านี้เป็นเจ้านาย เขาต้องทำวิจัยการตลาดว่า ตลาดชอบอะไร ฉะนั้นพอความชอบ ใน สังคมชอบอะไร ภาคปฏิบัติก็วิจัยตลาดมาแล้วนะ ก็เลยทำกรรมะให้เข้ากับความชอบ ของโลกใจ “โอ๊ยสะดวกสบาย ลัดสั้น นอนหลับไปตื่นขึ้นมาก็เป็นพระอรหันต์ โอ๊ย ชอบใจ” ลูกค้าชอบ พอลูกค้าชอบนะ ผู้ที่เสนอสินค้าก็ กรรมะลัดสั้น กรรมะนอนตื่นก็เป็นพระอรหันต์ โอ๊ยโห ชอบใจกันใหญ่เลย

มันไม่เป็นความจริงนะ ความจริงเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ นี่เราพูดถึงสังคัมใจ แต่ถ้า เป็นกรรมะอีกเรื่องหนึ่ง พูดถึงสังคัมอีกเรื่องหนึ่ง แล้วเราเป็นชาวพุทธ เราจะไปไหนกัน อยู่ที่เราจะเลือก อยู่ที่บุคคลคนนั้นจะเลือก ใจดวงนั่นเอง ไม่มีใครไปบังคับข่มขู่ได้ ใจใครใจมัน อยู่ที่อำนาจวาสนา อยู่ที่สติปัญญาของตัว นี่พูดถึงใจแล้วขยันนะ

แต่ถ้าจะฉลาดก็ได้ ถ้าฉลาดก็คุยกัน เหตุผล หลวงตาท่านสอนอยู่ประจำ เหตุและ ผลรวมลงสู่กรรม คุยกันถ้าเหตุผลใครดีกว่าต้องยอมรับ ยอมรับด้วยเหตุด้วยผล ไม่ใช่เอา สติข้างเข้าดู แล้วถ้ายอมรับด้วยเหตุด้วยผล เป็นกรรมนะ เราแสวงหาหลวงตาก็แสวงหา ผู้

ที่ปฏิบัติแสวงหาตรงนี้มาก แสวงหาเหตุและผลแล้วพิสูจน์กัน! แล้วเหตุผลนั้นพิสูจน์กัน!

เมื่อไหร่ เราอยากพิสูจน์นำคุณเลย ก็อยากให้เป็นธรรม ใจอยากให้เป็นธรรม เสียขาย เสียขายว่าหลวงปู่มั่นหลวงปู่เสาร์ท่านทำมาขนาดไหน ขนาดสมัยหลวงปู่ฝั้นมั่น มีประวัตินะ พูดยังนี้อาจคลาดเคลื่อน แต่มันมีพระองค์หนึ่งทางนครพนม เขาปฏิบัติทั้งวัดเลย มั่นผิด

พอมันผิดปั๊บ ข่าวมันก็มาเรื่อย สุดท้ายแล้ว ตอนนั้นหลวงปู่มั่นท่านเสียไปแล้ว แต่พระพวกเราจะคุยกันตลอด ก็เลยตกลงกันว่าส่งให้หลวงปู่ฝั้น ไปอ่านในประวัติหลวงปู่ฝั้นสิ ให้หลวงปู่ฝั้นไปแก้ไข พอหลวงปู่ฝั้นไปก็ไปอยู่วัดนั้น นครพนม เขาบอกไว้เสร็จในประวัติหลวงปู่ฝั้น ก็เข้าไปอยู่ในนั้นก่อน พออยู่ในนั้นก็แบบว่าวิเวกไป ไปพัก พอไปพักแล้วก็ไปอยู่ที่นั่น ก็ไปดูสภาพ ไปเห็นเลย อ้อ ความเป็นอยู่อย่างนี้ พระกลุ่มนี้เป็นอย่างนี้ พระที่นั่นเป็นอย่างนี้ แล้วสุดท้ายแล้ว แม่ชีก็เป็นอย่างนั้น

พอหลวงปู่ฝั้นท่านไปวัดนั้น แล้วท่านดูทุกอย่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถึงเวลาทำวัตรประชุมสงฆ์ทั้งหมดใจ หลวงปู่ฝั้นขอโอกาสเลย “ทำไมเจ้าอาวาสให้แม่ชีเป็นคนเทศน์สอน” เอาแม่ชีเป็นใหญ่ เพราะเจ้าอาวาสเชื่อว่าแม่ชีเป็นพระอรหันต์ แล้วแม่ชีเป็นคนเทศน์ หลวงปู่ฝั้นท่านไปจัดการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

เราถึงบอกว่า เวลาการปฏิบัติ เวลาที่ว่ามันคลาดเคลื่อนไปแล้ว ถ้าไม่มีวิฤทธิภาวะ มันเป็นไปได้ แต่สังคมตอนนั้นสังคมกรรมฐานยังเข้มแข็ง เข้มแข็งเพราะว่า ทุกองค์ก็เป็นลูกหลวงปู่มั่น ถ้าเป็นลูกหลวงปู่มั่น เป็นลูกพ่อเดียวกัน แต่ตอนนี้เราแตกกระสานซ่าน เซ้นจนเป็นเหลนเป็นโหลน สายเลือดมันก็เลยแตกต่างกันไป

พอสายเลือดมันแตกต่างกันไป มันก็อยู่ที่ว่า มาตามสายเลือด ฉะนั้นพอเราเห็นอย่างนี้ เราก็พูดด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยต้องการอยากให้มันสะอาดบริสุทธิ์ ฉะนั้นถ้าอยากฉลาดนะ ไม่โง่แล้วขยัน ให้ฉลาดแล้วขยันนะ คุยกันปรึกษากัน มันจะจบได้

ถาม : ข้อ ๓๘๑ เริ่มที่พุทโธนะ

หนูได้เริ่มฝึกสมาธิ โดยเริ่มจากฝึกคลุมหายใจมาตลอด แต่เมื่อ ๓ วันที่แล้ว หนูได้อ่านหนังสือของหลวงปู่เจี๊ยะ แล้วมาเริ่มพุทโธ หนูทำวัตรเย็นแล้ว เสร็จแล้วนั่งสมาธิก็พุทโธเร็วๆ นึกในใจ แล้วนึกถึงภาพองค์พระประธาน หนูพุทโธไปสักพัก หนูก็เห็นภาพเป็นรถไฟพุ่งโดยที่ไม่มีรางรถไฟ ทำให้หนูตกใจ แล้วพุทโธนั้นก็เลยหายไป

พอตกใจเสร็จ แล้วก็กลายเป็นภาพสีด้ามืดสนิทเป็นสีเดียวกัน เป็นโล่งๆ ว่างๆ พอเห็นปั๊บหนูก็เลยตกใจกลัว ก็เลยลืมตา แต่ก็นั่งเท่าที่ นั่งเท่านั้น มิได้เปลี่ยนจนกว่าจะครบชั่วโมงเจ้าค่ะ หลังจากนั้นหนูก็ไม่กล้านั่งสมาธิอีกเลย

อาการอย่างนี้เป็นอย่างไรคะ แล้วควรทำอย่างไรต่อไป?

หลวงพ่อ : เวลาเราปฏิบัติกันนะ เราก็อยากได้มรรคได้ผล เราปฏิบัติแล้วเราก็อยากมีจิตสงบ เราปฏิบัติแล้วเราอยากได้คุณงามความดี ฉะนั้นเวลาเราไปปฏิบัติ เวลาเราปฏิบัติเราพุทโธๆ เราพุทโธเห็นใหม่ เขาบอกว่า เขาปฏิบัติมานานแล้ว คลุมหายใจมาตลอด แต่ไปอ่านหนังสือหลวงปู่เจี๊ยะ พุทโธไวๆ พุทโธๆ

พอพุทโธไปแล้ว เห็นรถไฟพุ่งเข้าตนเอง เวลาเราปฏิบัตินะ ในอภิธรรมเขาบอกว่า กำหนดพุทโธ กำหนดพุทธานุสติกำหนดอะไรต่างๆ ทำสมถะ มันจะเกิดนิมิต มันจะเกิดความเสียหาย แต่ ข้อเท็จจริงเวลาจิตมันสงบขึ้นมา หรือจิตมันมีการเปลี่ยนแปลง

นี่ไง เราอยู่นอกบ้านอย่างหนึ่งนะ คนนะเวลาอยู่นอกบ้าน เวลาฝนตกแดดออก เราต้องเผชิญกับฝนตกแดดออก ถ้าเราอยู่ในบ้าน เราเข้ามาอยู่ในบ้าน เวลาฝนตกแดดออกมันก็เป็นอีกอย่างหนึ่งนะ เพราะเรามีบ้านป้องกันอยู่

จิตของคนนะ โดยธรรมชาติ เหมือนเราอยู่นอกบ้าน เราทำอะไรเราก็อยู่ตามธรรมชาติของเรา พอมันจะเข้าบ้านมันต้องก้าวผ่านประตูบ้านเข้าไปไหม มันต้องก้าวผ่านประตูบ้านใช่ไหม มันถึงจะเข้าไปสู่นบ้าน

เวลากำหนดพุทโธๆ กำหนดคลุมหายใจมาตั้งนานไม่มีสิ่งใด พอมาพุทโธก็เปลี่ยนคำบริกรรม พอเปลี่ยนคำบริกรรม พอพุทโธไวๆ ขึ้นมา นั่งไปสักพักหนึ่ง เห็นภาพ “หนูเห็นภาพเหมือนรถไฟพุ่งเข้าใส่” “ไอรัดไฟพุ่งเข้าใส่” นี่นะ เวลาจิตของคนเวลานั้นจะสงบนะ เวลามันจะเข้าบ้าน จิตมันจะเข้าบ้าน มันมีอาการแตกต่างหลากหลายกันไป

เวลามันมีอาการแตกต่างหลากหลายกันไป มันจะเกิดอาการ เวลาเราจะเข้าบ้าน เห็นไหม ถ้าเราไม่เปิดประตูบ้าน เราก็เดินชนประตูบ้าน เราจะเข้าบ้านเราเดินไม่ดี ทำเราก็ก๊วธรณีประตุลุ่ม การจะเข้าสมาธินะ ถ้ามีอุปสรรคมันจะมีอุปสรรคอย่างนี้ มันเหมือนรถไฟพุ่งเข้าใส่ตัว ก็ตกใจมาก พอตกใจมาก พอเราจะเดินเข้าบ้าน พอทำเราไป ก๊วธรณีประตุเราก็เซ พอเซไปบีบเราก็ดึงใจนั่งใหม่เห็นไหม มันก็เห็นเป็นภาพสีดำมืด มันไม่เห็นรถไฟแล้ว เพราะอะไร เพราะขณะที่จิตเราดี เราจะเห็นเหมือนรถไฟ แต่พอเรตกใจจิตมันกระเพื่อมแล้ว

พอจิตมันกระเพื่อมบีบมันก็เห็นเป็นภาพดำๆ เห็นไหม เห็นเป็นภาพดำ สีดำๆ “หนูก็อยู่อย่างนั้น” มันดำๆ โลงๆ ว่างๆ “แล้วหนูก็คลายออกมา” แต่พูดถึงถ้ามีครูบาอาจารย์ เราให้ตั้งสติแล้วพุทโธใหม่

พอพุทโธใหม่มันจะเปลี่ยนไป มันจะเป็นอาการ เวลาเราบอกว่า เวลาเราปฏิบัติกัน เราอยากได้มรรคได้ผล เราอยากได้คุณงามความดี แต่พอเราจะเปลี่ยนนะ มันมีปฏิกิริยาไง จิตนะบางที่มันจะเข้าสู่สมาธิ มันมีปฏิกิริยาของมัน คำว่ามีปฏิกิริยาของมัน มันอยู่ที่จรดนิสัย อยู่ที่บาปกรรมของคน อยู่ที่บาปกรรมของจิตดวงนั้น บางจิตพอพุทโธๆ มันก็นิ่ง สบายๆ อย่างนี้เยอะ ส่วนใหญ่เป็นอย่างนี้

แต่ถ้าพุทโธๆ ไปนะแล้วเห็นอาการที่แปลกๆ มีส่วนน้อย มีอยู่แต่เป็นส่วนน้อย แต่ส่วนใหญ่จะพุทโธๆ พุทโธปีสองปีก็พุทโธอยู่อย่างนั้น ไม่สงบสักที พุทโธจนเบื่อ พุทโธจนเซ็ง ส่วนใหญ่เป็นแบบนี้

แต่พุทโธๆ แล้วมันมีอาการอย่างนี้ มันเป็นส่วนน้อย แล้วมันไม่ใช่ส่วนน้อย ธรรมดาเพราะเขาควบคุมหายใจมาตลอด เพียงแต่เข้าไปอ่านพบในหนังสือหลวงปู่เจี๊ยะ แล้วพออ่านหนังสือหลวงปู่เจี๊ยะก็มากำหนดพุทโธไว้ๆ พอพุทโธไว้ๆ ก็เห็นเหมือนรถไฟพุ่งเข้าใส่ แล้วมันเป็นวิทยาศาสตร์นะ มันตกใจ ตกใจเพราะอะไร เพราะมันไม่มีรางรถไฟ มันพุ่งเข้ามาได้อย่างไร นี่ไปคิดแบบวิทยาศาสตร์ เพราะรถไฟคือรถไฟ แต่ความจริงมันไม่ใช่

มันเป็นอาการของใจ ใจมันมีอาการของมัน แต่เวลามันเห็นภาพโดยวิทยาศาสตร์ เราก็เห็นภาพเป็นรถไฟ ถ้าเป็นบางคนนะเห็นภาพเป็นลำแสง เห็นภาพเป็นอะไรที่พุ่งใส่

เรา พอพุ่งใส่เราให้เรตกใจ ให้เรตกใจนะ ถ้าคนฉลาดจะเห็นสิ่งใดนะ สิ่งนั้นนิมิตใช้ไหม ลืมตาก็เห็นภาพ จิตสงบจิตก็เห็นอาการ

อาการจะเป็นอย่างไรนะ เราอยู่ที่พุทโธหลายๆ อาการนั้นมันจะสงบไปเอง อาการนั้นสิ่งที่เห็นมันจะสงบไปเอง จิตมันจะละเอียดเข้ามา แต่พอเราเห็นสิ่งใดปั๊บ เราไปยึดตรงนั้น พอเห็นรถไฟขึ้นมา เราก็ตกใจกับรถไฟ จิตนี้มันไม่เข้าสู่บ้านใจ ไม่เข้าสู่ความสงบใจ

พอจิตมันมีอาการปั๊บ มันมีปฏิกิริยา เราไปเห็นปฏิกิริยาอันนั้น นี่พูดถึงเราจะอธิบายเรื่องจิต อธิบายถึงว่า ถ้ามันจะเป็นสมาธิมันจะเกิดอะไรบ้าง แต่ไม่ใช่สมาธิต้องเป็นอย่างนี้ทุกๆ คนนะ มันเป็นเฉพาะคน แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่เป็น

หลวงตาบอกว่า จิตที่ฝึกกะนองมีอยู่ ๕ เปอร์เซนต์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ไอ้จิตที่จะเห็นโน้นเห็นนี้ ไอ้จิตที่แปลกๆ มีอยู่ ๕ เปอร์เซนต์ ในจำนวนนักปฏิบัติทั้งหมด ๘๐ เปอร์เซนต์ ๕๐ เปอร์เซนต์นั้น พุทโธแล้วหลับหมด พุทโธแล้วไม่ได้สักทีนะ ๘๐ เปอร์เซนต์ พุทโธที่ไรนอนหลับทุกทีเลย พวกนี้ ๘๐ เปอร์เซนต์

เพราะฉะนั้น ๘๐ เปอร์เซนต์ เราก็อพยายามทำของเรา เราจะบอกว่า ไม่มีอะไรเลย ไม่มีอะไรที่เป็นโทษเลย เพียงแต่เราปฏิบัติไปแล้ว เหมือนรดน้ำพรวนดินต้นไม้ รดน้ำพรวนดินต้นไม้ พอรดน้ำมันก็ขึ้น พอขึ้นขึ้นมาต้นไม้มันก็เจริญงอกงาม

อันนี้พอจิตพุทโธๆ มันเหมือนรดน้ำพรวนดินหัวใจ แล้วหัวใจจะได้เจริญงอกงาม ดันตกใจ อาการอย่างนี้ละ รดน้ำพรวนดิน มันจะออกดอกออกผล พุทโธๆ ไป จิตมันออกรับรู้ ออกจะเป็นไป แล้วทำโดยตกใจ เราถึงบอกว่า เวลาเราปฏิบัติกัน เราอยากได้มรรคได้ผล เราอยากสงบอยากจะเป็นความดีทั้งนั้น พอมันจะเป็นขึ้นมาตกใจ เพราะอะไร เพราะความเป็นจริงมันเหนือความคาดหมาย แต่พวกเราไปเอาสิ่งทางวิชาการมาเป็นกรอบไว้หมดเลย แล้วทำอย่างไรต้องให้เป็นแบบนี้ๆ แล้วก็นั่งนึกให้เป็นแบบนี้ มันไม่เป็นหรอก เพราะถ้าความจริงมันเป็นอีกแบบอย่างหนึ่ง

ความจริงคือความสงบของใจที่มันจะเป็นข้อเท็จจริง ไอ้เราบอกความว่างก็คือว่างๆ เราจินตนาการเอาเองนะ ว่าสมาธิเป็นอย่างนั้น ปัญญาเป็นอย่างนั้น แล้วก็คิดว่าเป็น

อย่างนั้น ความจริงมันไม่เป็น เหมือนกับต้นไม้พลาสติกไซ้ใหม่ ต้นไม้พลาสติกเป็นอย่างนี้ เราบอกเป็นพลาสติกเลย แต่เวลาปลูกต้นไม้ธรรมดา เวลามันเจริญงอกงามขึ้นมา มันจะแตกต่างจากต้นไม้พลาสติก แต่คล้ายๆกัน ถ้าคนไม่สังเกตนี้ไงต้นไม้พลาสติก ทำอะไรก็ได้

นี่พูดถึงว่าเริ่มพุทโธ แล้วก็ตกใจ อันนี้มันเป็นประสบการณ์เฉยๆ ไม่มีอะไรเสียหาย แล้วตั้งสตินะ แล้วก็กลับไปพุทโธใหม่ ถ้าทำได้นะ แล้วพอจะเห็นตั้งสติไว้

โยมคิดสิ เวลาลมพัดมา โยมเย็น เวลาลมพัดมาตกใจใหม่ เย็นสบาย ใอันนี้มันเหมือนเวลารถไฟพุ่งเข้ามามันก็เหมือนลม มันจะพุ่งเข้ามาใส่ตัว ถ้ามีสตินะ มันก็ผ่านไปสบาย แต่ไม่รู้ก็ตกใจ ก็เท่านั้นนะ อาการที่รถไฟพุ่งเข้ามาเหมือนกับลมพัดมาแล้วเย็น ไม่มีอะไรเลย ตั้งสติไว้

แต่ที่มันมีก็กลัวไง ที่มันมีขึ้นมา เพราะตกใจเพราะกลัวเพราะอะไรอย่างนี้ แต่ถ้าไม่ตกใจ มีสตินะไม่มีอะไรเลย เป็นความคิดทั้งนั้น เป็นความคิดทั้งนั้น

อันนี้สติจุดได้คำตอบไหม

ถาม : ข้อ ๓๘๒. เมื่อไหร่จะเห็นกายครับ?

หลวงพ่อกับ ผมอยากทราบว่า เวลาที่จิตเรานิ่งแล้ว มันจะอีกนานไหมครับ กว่า จะเห็นกายและพิจารณากายได้ เพราะเมื่อผมจิตนิ่งสักพักหนึ่งแล้ว ผมก็ไม่เห็นกาย หรือว่าผมต้องสร้างภาพขึ้นมาเองครับ แล้วถ้าสร้างเอง ผมต้องสร้างอย่างไร เพราะผมกลัวจะเป็นการเห็นโดยสัญญา ไม่ใช่การเห็นโดยจิตนะครับหลวงพ่อกับ

ผมพยายามไม่คิดว่าต้องเห็นอะไร แต่มันก็นิ่งเรื่อยๆ หรือว่านั่นดีแล้วครับหลวงพ่อกับ ขอช่วยชี้แนะด้วย

หลวงพ่อกับ : ถ้ามันกำหนดคนนะ มันต้องให้กำหนดชัดๆ กำหนดให้ชัดๆ นิ่งมันมีนิ่งอยู่ ๒ อย่าง ถ้ามันสงบแล้วนิ่ง นิ่งถ้าเป็นสมาธินี้ดีมากเลย แต่ถ้านิ่งแล้วเราไม่มีสติ มันนิ่งเราก็นิ่งแต่เราไม่ได้ควบคุมให้ดี เวลาเราไปเติมน้ำมันเห็นใหม่ ถ้าน้ำมันที่เขาเติมมา น้ำมันบริสุทธิ์ก็ดี ถ้าน้ำมันที่เขาเติมมามีน้ำผสมมาอยู่เลย

นี่ก็เหมือนกัน นิ่ง นิ่งที่ความสะอาดบริสุทธิ์ถูกต้อง เพราะฉะนั้นถ้านิ่งซักๆ ขึ้นมา มันจะดี ถ้าดีแล้วถ้ามันไม่เห็นกาย ถ้าไม่เห็นกายนะ อย่างที่ว่า ๘๐ เปอร์เซนต์ หรือ ๕ เปอร์เซนต์

๕ เปอร์เซนต์ถ้าจิตมีวาสนานะ พอจิตสงบแล้วมันจะเห็นกาย เห็นกายนี้มาเลย เหมือนรถไฟที่วานะ แต่นี้เป็นภาพมาเลย เป็นกายมาเลย พอเห็นกายอย่างนี้ะ เห็นภาพรถไฟเมื่อก็เห็นใหม่เขาตกใจ เขาหลุดจากสมาธิเลย แต่ถ้าพูดถึงจิตสงบนะ แล้วไปเห็นกายขึ้นมา ถ้าจิตมันเห็น มันก็เห็นเหมือนรถไฟ แต่ถ้ามันมีสตินะ พอจิตมันดีแล้วพอเห็นมาปั๊บ มันจับให้หนึ่งได้ จับให้กายนี้หนึ่ง แล้วให้กายมันแปรสภาพต่อหน้าเรา

แต่ถ้าไม่เห็น ถ้าไม่เห็น แต่จิตมันนิ่งแล้ว ราฟิง ตามธรรมชาติให้ราฟิง ราฟิงคือคิดในสมาธิ พอจิตเป็นสมาธิราฟิงขึ้นมา ราฟิงกระดูก ราฟิงชินใดก็ได้ราฟิงขึ้นมา พอเรา ราฟิงขึ้นมา คุณว่าตั้งได้ไหม ถ้าตั้งไม่ได้ทำความสงบให้มากขึ้น พอทำความสงบให้มากขึ้น พอเห็นจิตขึ้นมา

การเห็นกายมันเห็นได้หลากหลายมาก เราจะบอกว่า หลวงปู่คำดี หลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่ชอบ พวกนี้พิจารณากายหมดเลย แต่พิจารณากายไม่เหมือนกัน การพิจารณากายก็ไม่เหมือนกัน พิจารณากายอยู่ที่วาสนา อยู่ที่ปัญญาของคนจะลึกซึ่งขนาดไหน

จะนั้นเวลาพิจารณากายนะ พิจารณากายโดยไม่เห็นกาย พิจารณากายโดยไม่เห็นกาย โดยใช้ปัญญา ใช้ปัญญาเทียบเคียงว่าร่างกายนี้ ร่างกายนี้มันเกิดเติบโตขึ้นมาด้วยอะไร มันอยู่ด้วยอะไร ร่างกายประกอบด้วยสิ่งใด นี่การพิจารณาโดยปัญญา มันก็สอดคล้องเวชได้

จะนั้นการพิจารณากายโดยไม่เห็นกายนี้อันหนึ่ง อันนี้เป็นการพิจารณากายโดยปัญญาวิมุตติ มันใช้ปัญญา แต่มีสมาธินะ ถ้าไม่มีสมาธิคิดไม่ออกคิดไม่ได้ แล้วคิดมันก็ไม่สะท้อนใจ แต่ถ้าพิจารณากาย จิตมันสงบแล้วพิจารณากาย ราฟิงกายขึ้นมา ถ้าไม่เห็นพยายามสงบเข้าไปเรื่อยๆ สงบเข้าไปเรื่อยๆ

แล้วถ้าเห็น คำว่าเห็นกายนะ เวลาจิตมันสงบแล้วเห็นใหม่ แล้วเรากำหนดได้ บางคนเขากำหนดขึ้นมาเลย กำหนดขึ้นมา อวัยวะเป็นอย่างนั้น อวัยวะส่วนนั้นเป็นอย่างนั้น

แล้วพิจารณาไป แล้วถ้าจิตพอมันพิจารณาแล้ว จิตมันดีขึ้น ภาพกายนั้นจะใส ใสขึ้นนะ เวลาเห็นกายนะ มันวัด เวลาถูกศิษย์ไปหาครูบาอาจารย์ใช้ใหม่ “เห็นกายเป็นอย่างนั้นๆ เลย” มันสามารถวัดระดับของสมาธิของลูกศิษย์ได้เลย

ถ้าสมาธิลูกศิษย์ดีๆ นะ กายนะใสเป็นโครงแก้วเลย ใส อย่างนี้สมาธิแรงเกินไป แต่พอจิตมันสงบแล้วนะ พอเห็นกายเป็นเนื้อธรรมดาที่เราเห็นสภาพแบบนี้ แล้วถ้ามันยังคลอนแคลนมันไหว แปลว่าสมาธิมันยังไม่พอ ถ้าสมาธิเราดีนะ มันจะเห็นกายเหมือนที่ เราเห็นโดยวิทยาศาสตร์นี้เลย แต่เห็นโดยสมาธิมันสะท้อนหัวใจมาก มันสะท้อนหัวใจ เพราะอะไร มันสะท้อนหัวใจเพราะสิ่งนี้มันสะท้อน เพราะจิตมันเป็นผู้เห็น จิตมันเป็นผู้รู้ จิตมันเป็นสมาธิแล้วมันเห็น

พอมันเห็นขึ้นมามันสะท้อนหัวใจ หัวใจมันมีอะไร หัวใจมันมีกิเลสไป พอมีกิเลสในหัวใจ ขนพองสยองเกล้าเลย แล้วพอพิจารณาไปมันเป็นไตรลักษณ์ขึ้นมา มัน เป็นไตรลักษณ์ พิจารณาให้มันเป็นสภาวะแบบนั้น โอ้โฮ มันถอนของมันนะ มัน ปล่อยๆๆ ฉะนั้นสิ่งที่ว่า “ทำไมไม่เห็นกาย” อันนี้มันย้อนกลับไปว่า มันย้อนกลับนะ

อำนาจวาสนาของคนมันไม่เหมือนกัน วาสนานะ ถ้าวาสนาดี ทำดีมันก็จะทำได้ ง่าย ถ้าวาสนาเราล้มลุกคลุกคลานนะ มันก็ต้องกระเสือกกระสน เห็นไหมบัว ๔ เหล่า คำว่าบัว ๔ เหล่า ดูหลวงตาท่านพูดถึงเห็นไหม ปทปรมะ พวกนี้เห็นไม่ได้เลย เวไนยสัตว์ พวกเราพวกถูกพวกไถ พวกถูกพวกไถเราก็ต้องพยายามของเราไป

จะเห็นหรือไม่เห็นเห็นไหม เมื่อไหร่จะเห็นกาย ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้าเราตั้งใจว่า เรื่องเห็นกายนะ เพราะเราก็เคยตั้งใจว่าเราจะต้องเห็นกาย แต่เวลาพิจารณาไปแล้ว มันพิจารณาไปแล้วเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญอย่างนั้น จนสุดท้ายมาพิจารณาจิต อ้อ พอพิจารณาจิตมันคล่องตัวมาก

เราจะบอกว่า ถ้าเราไม่เห็นกาย เราก็พิจารณาเวทนาก็ได้ พิจารณาจิตก็ได้ พิจารณาธรรมารมณ์ก็ได้ แต่โดยพื้นฐานทุกคนก็สอนว่าพิจารณากายก่อน ถ้าเราพิจารณากายไม่ได้ พอจิตมันสงบแล้ว เราพิจารณาธรรม ธรรมารมณ์คือธรรมะ ธรรมะคือชีวิต คือ ผลกระทบของชีวิต

ชีวิตนี้เกิดมาจากไหน ชีวิตนี้พิจารณาของเราไป ถ้ามันสลดสังเวชเห็นใหม่ จิตมันก็สงบเข้ามา สติปัญญา ๔ พิจารณาอะไรก็ได้ บางสำนักเขาบอกว่าต้องผ่านเวทนา ก็นั่งกันอยู่อย่างนั้น ๑๘ ชั่วโมง ๒๐ ชั่วโมงนะ จะสู้กับเวทนานั่งอยู่อย่างนั้น

ฉะนั้นเราบอกว่า เวทนานะ ถ้าเวทนามันเกิด ถ้าพิจารณาได้นะ คนที่พิจารณาโดยชำนาญมันก็จะผ่านได้ คนที่ไม่ชำนาญ เหมือนเรานะ อาหารที่ไม่ถูกปากอาหารที่มันไม่ตรงกับกิเลสไป ไม่ตรงกับกิเลส ฆ่ากิเลสมันก็จับปลัดจับผลูอยู่อย่างนั้นนะ

เพราะฉะนั้นถ้ามันพิจารณากาย พิจารณากายสักกายทิฐิ พิจารณาเวทนา เวลาละสักกายทิฐิ พิจารณาธรรมพิจารณาจิต เวลาละมันก็ละสักกายทิฐิ เพราะครั้งแรกมันละสักกายทิฐิ ทิฐิคือความเห็นผิดในธรรม พอพิจารณาแล้วมันปล่อยหมดนะ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ พระโศคาบัน

แล้วพระโศคาบันมีความรู้สึ้อย่างไร พระโศคาบันมีอารมณ์กระทบอย่างไร พิจารณาอย่างนี้ พิจารณาของเรา อย่างนี้พิจารณา ถ้ามันไม่เห็นกาย มันเห็นเวทนาจึงได้เห็นจิตก็ได้ เห็นธรรมก็ได้ สิ่งใดสิ่งหนึ่งในสติปัญญา ๔ สิ่งใดสิ่งหนึ่งปัจจุบันขณะนั้น

แล้วเวลาพิจารณาครั้งต่อไปอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ อาจจะแก้ไขได้ สิ่งใดสิ่งหนึ่งในปัจจุบันนั้น เดียวนั้น เท่านั้น เอวัง.